

การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

A Development of the Guidance Activity Package according to Threefold Training to Developing Life Skills for Matthayomsuksa 4 Students

จารุณี วารินิล Jarunee Vareenil

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Kasetsart University

Corresponding author, e-mail: jarunee@samchukratana.ac.th

Received June 13, 2023; Revised December 9, 2023; Accepted: December 9, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 2) เปรียบเทียบทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวและหลังใช้ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา และ 3) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนโดยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงกึ่งทดลอง เครื่องมือวิจัยเชิงกึ่งทดลองคือ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบบประเมินทักษะชีวิตและแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามชุกรัตนโกศาราม จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 42 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบอิสระ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีผลการประเมินประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) ได้ค่าประสิทธิภาพ 80.67 และผลการประเมินประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) ได้ค่าประสิทธิภาพ 81.81 ดังนั้นค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.67/81.81 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ เปรียบเทียบผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: กิจกรรมแนะแนว; ทักษะชีวิต; หลักไตรสิกขา

Abstract

This Article aimed to study 1) to develop a set of guidance activities based on the threefold principle to develop life skills for Mathayomsuksa 4 students, 2) Comparison of life skills of secondary school students Year 4 before using the guidance activity pack and after using the guidance activity pack according to the threefold principle and 3) to compare the satisfaction of Mathayomsuksa 4 students towards learning by the guidance activities package according to the threefold principle. The quasi-experimental research methodology used to collect data for the quasi-experimental study was the threefold guided activity set for developing life skills for Mathayomsuksa 4 students. Satisfaction questionnaire for students studying with a set of guidance activities based on the threefold principle to develop life skills for Mathayomsuksa 4 students. The sample group for the study was Mathayomsuksa 4 students from Sam Chuk Rattana Pokaram School. Suphanburi Province, 1 classroom, 42 students in grade 4/2 were the experimental group. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. Independent Sample t-test. The results showed that the development of a set of guidance activities according to the threefold principle to develop life skills For Mathayomsuksa 4 students to have efficiency according to the 80/80 criterion, the process efficiency evaluation (E1) was 80.67 and the outcome evaluation (E2) was 81.81, so the efficiency was 80.67/ 81.81 which meets the criteria. Comparison of students' learning achievements before and after learning with a set of guidance activities according to the threefold principle. For Mathayomsuksa 4 students, it was found that the pre-test and post-test scores the difference was statistically significant at the .05 level.

Keywords: Guidance activities; Life skills; Threefold principle

บทนำ

สภาพสังคมในทศวรรษใหม่ เป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยี การสื่อสารความหลากหลายทางเชื้อชาติวัฒนธรรม การหลอหลอมรวมความคิดและความเชื่อของกลุ่มคนที่บุคคลในสังคมจะต้องตั้งรับการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมาก ส่งผลกระทบต่อนักเรียนทั้งการดำเนินชีวิต ท่ามกลางกระแสเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาของบุตรหลาน ตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่างๆ รอบตัวก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมาก ทั้งปัญหาด้านการปรับตัว ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ ฯลฯ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตต่ำ ขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้วอาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์ จิตใจ

และมีความขัดแย้งในชีวิตได้ง่าย ครูจึงต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้ผู้เรียน มีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันให้รอดพ้นจากการครอบงำความคิดของสื่อเทคโนโลยี และตั้งรับต่อการก้าวรุกรทางสังคมอย่างรู้เท่าทันเนื่องจากมนุษย์เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน และเป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้สังคมอยู่รอดปลอดภัยและเจริญก้าวหน้าไปด้วยดี จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนามนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถ มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ ตลอดจนได้รับการพัฒนาด้านจิตใจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

การพัฒนาทักษะชีวิตมีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เพื่อการปรับตัวการป้องกันตนเองในสถานการณ์ต่างๆ จัดการกับชีวิตตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดให้ทักษะชีวิตเป็นสมรรถนะสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนพึงได้รับการพัฒนา โดยสถานศึกษาต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามตัวชี้วัดมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ทักษะชีวิตในสาระการเรียนรู้ จำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นทักษะพื้นฐานของผู้เรียนในการเผชิญปัญหาปฏิกติในชีวิตประจำวัน เช่น ความขัดแย้งทางความคิด การทะเลาะเบาะแว้ง การสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ การวิพากษ์วิจารณ์ การจำแนกแยกแยะข้อมูล ข่าวสาร การตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งต่างๆ การแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน ฯลฯ ซึ่งผู้ที่ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตทั่วไปจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมความสามารถในการคิดและการสื่อความหมาย ทักษะชีวิตทั่วไป ถือเป็นทักษะที่เป็นแกนของทักษะต่างๆ และเป็นทักษะพื้นฐานของการเกิดทักษะชีวิตองค์ประกอบอื่น ๆ รวมทั้งความรู้ในเนื้อหาสาระต่างๆ อย่างกว้างขวาง 2) ทักษะชีวิตเฉพาะเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับใช้ในการเผชิญกับปัญหาในชีวิตที่เฉพาะเจาะจง เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาเพศ การตั้งครรรภ์ที่ไม่พร้อม ปัญหาการปรับตัวต่อสภาวะวิกฤต ปัญหาสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับเพื่อนและผู้อื่น ผู้ที่มีทักษะชีวิตในการเผชิญปัญหาเฉพาะเจาะจงจะเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งทางใจ หรือมีพลังสุขภาพจิต ซึ่งจะช่วยให้สามารถเอาชนะปัญหาอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการ และสามารถปรับตัวในสถานการณ์วิกฤตและผ่านพ้นเหตุการณ์วิกฤตไปได้โดยไม่เกิดผลกระทบตามมา หรือสามารถฟื้นตัวกลับมาดำเนินชีวิตต่อไป ได้อย่างรวดเร็ว ทักษะชีวิตเฉพาะถือว่าเป็นทักษะขั้นสูง ที่มีความสำคัญต่อการจัดการกับชีวิตตนเองของผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการเรียนรู้จากการมีประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญและสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับกลุ่มได้เรียนรู้จากเหตุการณ์ สถานการณ์จริงในชีวิตจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีความหมายกับชีวิตของตนเอง เชื่อมโยงชีวิตและการดำเนินชีวิตของผู้ เรียนในปัจจุบันและอนาคต (ชุลีพร ดัดงาม, 2554)

การจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียน ในเรื่องทีนอกเหนือจากด้านการศึกษาและอาชีพ เป็นการช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตนเองและสภาพแวดล้อม ทำให้

สามารถมีชีวิตและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีจุดมุ่งหมายของการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะและบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นที่ชื่นชมแก่ผู้พบเห็น
2. เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเอง ยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเอง และรู้จักปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตนให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น
3. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีความเข้าใจผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ทำให้มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
4. เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักรักษาสุขภาพกายและสุขภาพจิตของตนเองให้ได้อยู่เสมอเพื่อจะได้ไม่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของตน
5. เพื่อช่วยให้นักเรียนเป็นผู้มีเจตคติ ค่านิยมและจริยธรรมที่ถูกต้อง ไม่ประพฤติปฏิบัติตนไปในทางที่เสื่อมเสีย
6. เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างและใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองอย่างแท้จริงและมีวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวด้านการพัฒนาส่วนตัวและ สังคม มุ่งส่งเสริมให้ผู้รับบริการ มีทักษะการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมและสามารถดำเนินชีวิตที่ดั่งใจ รวมถึงการมีทักษะทางสังคมสามารถอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น และมีความสุข (สำนักงานกระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

กระบวนการพัฒนาชุดกิจกรรมตามแนวหลักไตรสิกขาจึงเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนบนค่านิยมที่เกิดจากการเรียนรู้จากสถาบันครอบครัว สถานบันการศึกษา สิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนส่งเสริม ซึ่งเยาวชนที่มีการพัฒนาพฤติกรรม จิตใจและปัญญาสูงขึ้นได้นั้นมาจากการฝึกอบรมตามหลักศีล สมาธิ ปัญญาอันสะท้อนผ่านการอยู่ร่วมกันด้วยดีในสังคมได้ (พระเสกสรรค์ พลญานาชีโร (ใจกล้า), โยตะ ชัยวัฒน์กุล และธวัช หอมทวนลม, 2566) บทความวิจัยนี้จึงนำเสนอการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีมุ่งหมายให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิต เป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ รู้จักและเข้าใจตนเองและโลกที่ตนเองอยู่ อันนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการจัดการกับปัญหาต่างๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวและหลังใช้ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนโดยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้ 1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล 5. การวิเคราะห์ข้อมูล 6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน ด้วยการคัดเลือกแบบสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2.2 แบบประเมินทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง 2560 หลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว เอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สังเคราะห์และวิเคราะห์เลือกและกำหนดเนื้อหา ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้

3) เขียนชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต 4 ด้าน ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาที่แบ่งไว้จำนวน 12 ชั่วโมง

4) นำชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เขียนขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความเหมาะสม ระหว่างการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สื่อ การวัดผล การประเมินผล

5) นำชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ฉบับสมบูรณ์ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินเพื่อหาระดับความเหมาะสมของชุดกิจกรรม หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

6) นำชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ฉบับสมบูรณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้จริง

3.2 แบบประเมินทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา เพื่อใช้เป็นแบบประเมินก่อนจัดกิจกรรมและหลังจัดกิจกรรม มีลักษณะเป็น

ข้อคำถาม ประกอบด้วย 4 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ รวมจำนวน 40 ข้อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างด้วยตนเองตามลำดับ ขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎี บทความ วารสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดทักษะชีวิตของนักเรียนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2) วิเคราะห์เนื้อหาไตรสิกขาและความเกี่ยวข้องกับความหมายและองค์ประกอบของทักษะชีวิต จัดความสำคัญของเนื้อหาที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3) สร้างแบบประเมินทักษะชีวิตนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามองค์ประกอบ

3.1) ด้านที่ 1 ใช้หลักปัญญาในการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พฤติกรรมที่คาดหวังคือ

มีทักษะในการกำหนดเป้าหมายทิศทางการดำเนินชีวิตไปสู่ความสำเร็จ ปฏิบัติตามทิศทางที่กำหนด จำนวน 10 ข้อ

3.2) ด้านที่ 2 ใช้หลักปัญญาวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พฤติกรรมที่คาดหวังคือ มีหลักที่เป็นระบบ จำนวน 10 ข้อ

3.3) ด้านที่ 3 ใช้หลักสมาธิในการจัดการกับอารมณ์และความเครียด พฤติกรรมที่คาดหวังคือ รู้เท่าทันอาการทางกายที่เกิดจากอารมณ์และความเครียด รู้จักการแสดงออกทางอารมณ์และคลายความเครียดด้วยวิธีการที่เหมาะสม จำนวน 10 ข้อ

3.4) ด้านที่ 4 ใช้หลักศีลในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น พฤติกรรมที่คาดหวัง คือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นที่หลากหลายรวมถึงคนที่มีความเชื่อบนพื้นฐานที่แตกต่างกัน รู้จักเลือกคบคน จำนวน 10 ข้อ

4) นำแบบประเมินทักษะชีวิตฉบับสมบูรณ์ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินเพื่อ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC)

5) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะชีวิต จากสูตร KR-20 ของคูเดอร์ชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Formular 20)

6) วิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อของแบบวัดทักษะชีวิต

7) นำแบบประเมินทักษะชีวิตที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้จริง โดยประเมินทักษะชีวิตก่อนเรียนและหลังเรียนนำมาเปรียบเทียบ

3.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างด้วยตนเองตามลำดับ ขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎี บทความ วารสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดทักษะชีวิตของนักเรียนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2) วิเคราะห์เนื้อหาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา ความหมาย และองค์ประกอบของทักษะชีวิต จัดความสำคัญของเนื้อหาที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3) สร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับตามเกณฑ์ของ Best (1986) แบ่งการประเมินความพึงพอใจตามชุดกิจกรรมที่ 1-4 ดังนี้

3.1) ด้านที่ 1 ใช้หลักปัญญาในการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พฤติกรรมที่คาดหวังคือ มีทักษะในการกำหนดเป้าหมายทิศทางการดำเนินชีวิตไปสู่ความสำเร็จ ปฏิบัติตามทิศทางที่กำหนด จำนวน 5 ข้อ

3.2) ด้านที่ 2 ใช้หลักปัญญาวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พฤติกรรมที่คาดหวังคือ มีหลักคิดที่เป็นระบบ จำนวน 5 ข้อ

3.3) ด้านที่ 3 ใช้หลักสมาธิในการจัดการกับอารมณ์และความเครียด พฤติกรรมที่คาดหวังคือ รู้เท่าทันอาการทางกายที่เกิดจากอารมณ์และความเครียด รู้จักการแสดงออกทางอารมณ์และคลายความเครียดด้วยวิธีการที่เหมาะสม จำนวน 5 ข้อ

3.4) ด้านที่ 4 ใช้หลักศีลในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น พฤติกรรมที่คาดหวัง คือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นที่หลากหลายรวมถึงคนที่มีความเชื่อบนพื้นฐานที่แตกต่างกัน รู้จักเลือกคบคน จำนวน 5 ข้อ

4) นำแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตฉบับสมบูรณ์ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินเพื่อ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC)

5) นำแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้จริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยดำเนินการโดยนำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้จริงมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ก่อนเริ่มกิจกรรมมีการทำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เพื่อวัดทักษะชีวิตก่อนเรียนโดยนำไปทำการทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

4.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยนำชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 4 กิจกรรม กิจกรรมละ 3 ชั่วโมง รวมเป็น 12 ชั่วโมง

4.3 หลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาแล้วให้ทดสอบหลังการเข้าร่วมกิจกรรมอีกครั้ง โดยใช้แบบวัดทักษะชีวิตหลังเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และให้นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีผลการประเมินประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) ได้ค่าประสิทธิภาพ 80.67 และผลการประเมินประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) ได้ค่าประสิทธิภาพ 81.81 ดังนั้นค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.67/81.81 ซึ่งเป็นไปตาม

เกณฑ์ แสดงว่าชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นี้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 24.17 คะแนน คะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 32.21 คะแนน และการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ก่อนเรียนและหลังเรียนนักเรียนมีทักษะชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.30 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.69

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.68$, S.D.=0.19) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.25) รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.70$, S.D.=0.29) และน้อยที่สุดคือด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.24 และ 0.25)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.67/81.81 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ ทั้งนี้ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตทั้งนี้เพราะกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นกิจกรรมที่ดีเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน เรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และฝึกปฏิบัติจริง โดยมีครูคอยชี้แนะเพิ่มเติม การจัดกิจกรรมแนะแนวในลักษณะนี้นอกจากจะช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ด้านการฝึกใช้ทักษะชีวิตที่ดีแล้ว นักเรียนยังจะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ชีวิตจริง และสามารถที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ เนื่องจากนักเรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียน สร้างความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการเรียนรู้กระบวนการ ประยุกต์ใช้ ความรู้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนมีความเอาใจใส่ต่อการเรียน ตั้งใจทำงาน ทำกิจกรรม ช่วยเหลือซึ่งกัน และกันอย่างเต็มที่ เพื่อให้งานสำเร็จ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามหลักการของชัยยงค์ พรหมวงศ์ ที่หาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเพื่อเป็นการประกันว่าชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน และช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาที่สร้างขึ้นผ่านกระบวนการสร้างอย่างพิถีพิถัน เป็นขั้นตอน มีระบบ และมีวิธีการที่เหมาะสม คือศึกษาหลักสูตร เนื้อหาสาระวิชา ศึกษางานวิจัย ทฤษฎี การเรียนรู้ เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556) และสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิมา เชียงแสน และคณะ ที่เสนอว่า ชุดการเรียนแบบไตรสิกขาทำให้มีผล

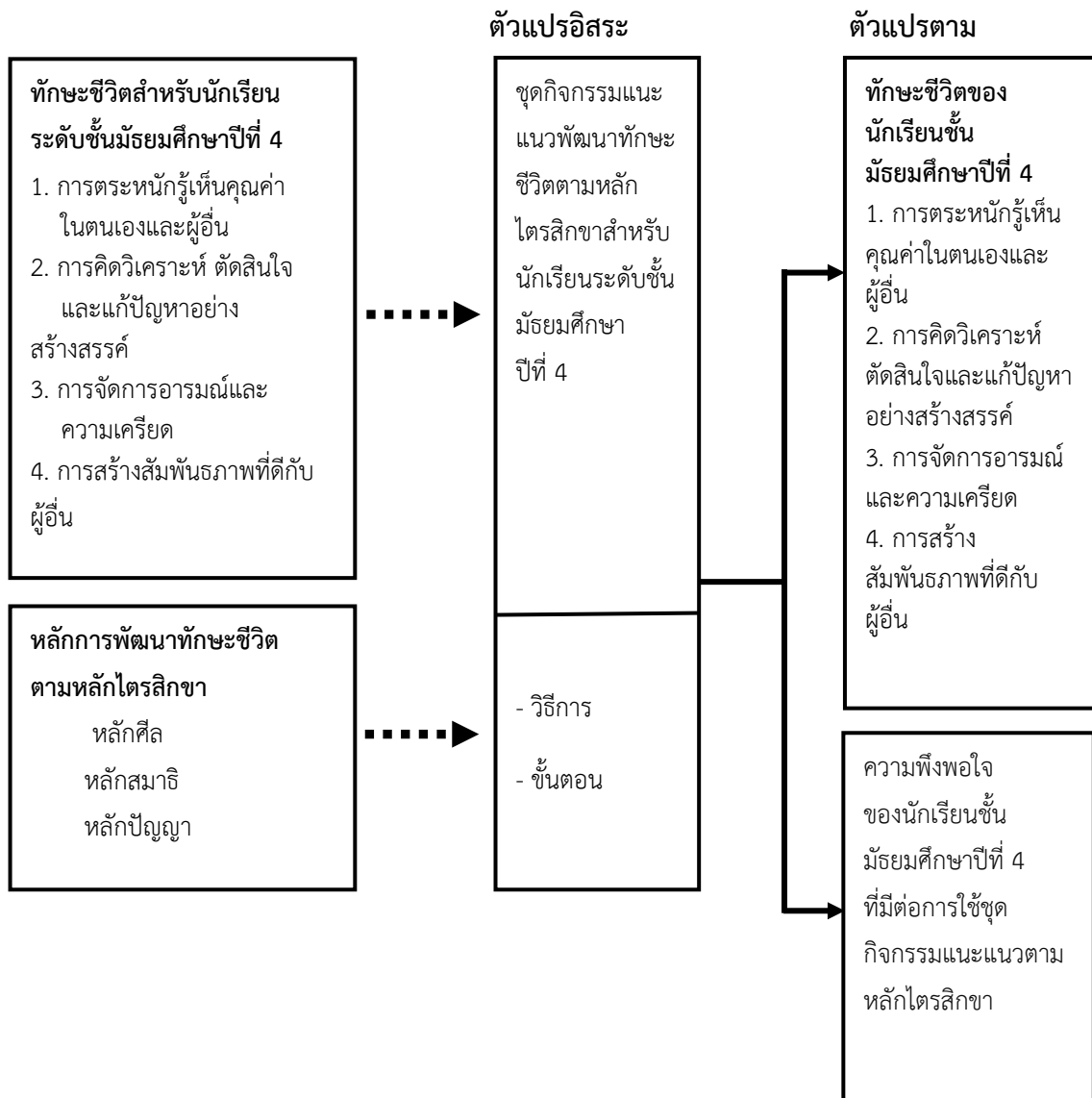
ทางด้านความมีวิสัย การแก้ปัญหาในการเรียนแบบไตรสิกขาและการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักเรียนมีระดับความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเดิม (ศศิมา เชียงแสน และคณะ, 2561)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบผลการประเมินของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีผลประเมินทักษะชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการประเมินด้วยแบบประเมินทักษะชีวิต พบว่า ก่อนเรียนและหลังเรียนทักษะชีวิตของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.30 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.69 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวางแผนในวิธีการเรียนมีการแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนต่างๆ เพื่อให้การเรียนง่ายและสะดวกในการเรียนรู้ โดยการเรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขานั้นได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จัดเตรียมและวางแผนไว้อย่างเป็นระบบ ประกอบกับการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูกซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เริ่มเรียนเมื่อนักเรียนมีความพร้อม การสอนควรเริ่มจากสิ่งที่ย่อยไปสิ่งที่ยากและให้ผู้เรียนได้มีการฝึกหัดหรือทำกิจกรรมนั้นซ้ำอีกตามความเหมาะสมเพื่อให้เกิดความแม่นยำและความชำนาญยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา พิระกนิษฐ ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวไตรสิกขาเพื่อพัฒนาความกตัญญูคุณ徳เทวีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวไตรสิกขา มีความกตัญญูคุณ徳เทวีที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (กาญจนา พิระกนิษฐ, 2550)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิwa โพธิ์ไต้ ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (รุ่งทิwa โพธิ์ไต้, 2552) และสอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีวรรณ ไตรรัตนานนท์ ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะชีวิตในกิจกรรมแนะแนวชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยโครงการ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยโครงการ ผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยโครงการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม (ฉวีวรรณ ไตรรัตนานนท์, 2555) ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ ศรีชาติ ได้ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทิววัฒนา แขวงช่องนนทรีเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามหลักไตรสิกขาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเรื่องการสวดมนต์แปลแผ่เมตตา การบริหารจัดการและเจริญปัญญา จากกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน ซึ่งคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 (อานนท์ ศรีชาติ, 2560) และสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิมา เชียงแสน และคณะ ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนแบบสืบเสาะร่วมกับการเรียนแบบไตรสิกขาที่ส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง การแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านครูผู้สอน รองลงมาคือด้านการประเมินผลการเรียนรู้และน้อยที่สุดคือด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเนื้อหา เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากกิจกรรมแนะแนวได้ช่วยสร้างเสริมให้นักเรียนมีทักษะชีวิตเพิ่มขึ้น อีกทั้งกิจกรรมที่จัดขึ้นทำให้นักเรียนมีความสุข มีปฏิสัมพันธ์ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตลอดเวลา และสนุกสนานกับการเรียนรู้จึงส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจมากกับกิจกรรมแนะแนว ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีวรรณ ไตรรัตน์านนท์ ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะชีวิต ในกิจกรรมแนะแนวชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยโครงการ ผลการวิจัยพบว่า ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยโครงการผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านวิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ (ฉวีวรรณ ไตรรัตน์านนท์, 2555) และสอดคล้องกับงานวิจัยของฉลวย ปานเมือง ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวที่เน้นสื่อประสมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 19 จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมแนะแนวจำนวน 42 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.00 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่ากิจกรรมทักษะชีวิต ช่วยให้คุณรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.67 กิจกรรมทักษะชีวิต ช่วยให้คุณมีทักษะในการปฏิเสธมากยิ่งขึ้น คิดเป็นร้อยละ 80.00 กิจกรรมทักษะชีวิต ช่วยให้มีทักษะชีวิต พร้อมจะเผชิญปัญหาต่างๆ ในสังคมรู้จัก สร้างทางเลือกที่ดีที่สุดให้ตนเอง แก้ปัญหาทุกอย่างมีสติ คิดเป็นร้อยละ 80.00 ตามลำดับ (ฉลวย ปานเมือง, ไกรเดช ไกรสกุล และปรีชา สามัคคี, 2557)

จากการศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้วิเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดประกอบด้วยตัวแปรต้น ได้แก่
ชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักไตรสิกขา ตัวแปรตาม การพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการใช้ชุด
กิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทสรุป

การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.67/81.81 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์แสดงว่าชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นี้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนนักเรียนมีทักษะชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.30 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.69 ส่วนการเปรียบเทียบความพึงพอใจของ

นักเรียนต่อชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรมีการเตรียมนักเรียนในช่วงแรกโดยการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขา ควรเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการช่วยเหลือกันในระบบกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม

1.2 ครูผู้สอนที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาไปใช้ ควรศึกษาหลักการขั้นตอน เทคนิคต่าง ๆ ตลอดจนวิธีดำเนินกิจกรรมอย่างละเอียด เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

1.3 การจัดกิจกรรมด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาทำให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะชีวิตสูงขึ้น จึงควรส่งเสริมให้มีการนำกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวไปใช้ในการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มากขึ้น

1.4 ขณะจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาครูผู้สอนต้องเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการปฏิบัติงานร่วมกัน ขณะการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึง

1.5 การวัดและประเมินผล ต้องมีความชัดเจนทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ กระบวนการ และคุณลักษณะที่ต้องการวัด ซึ่งต้องวัดนักเรียนด้วยความยุติธรรม สังเกตพฤติกรรมต่างๆ ที่ต้องการอย่างใกล้ชิด

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 การนำชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาไปใช้ครูผู้สอนควรมีการปรับสื่อและกิจกรรมย่อยให้เข้ากับความสนใจของนักเรียน

2.2 ควรพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาไปทดลองใช้เพื่อพัฒนาตัวแปรตามอื่น ๆ เช่น การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

2.3 ควรพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาไปเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น

2.4 ควรนำชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักไตรสิกขาสามารถนำไปปรับและใช้กับเนื้อหาอื่น ๆ และนักเรียนชั้นอื่นๆ ได้

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา พิระกนิษฐ. (2550). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวไตรสิกขาเพื่อพัฒนาความกตัญญูทวดเทวี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม 2 จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ฉวีวรรณ ไตรรัตนานนท์. (2555). การพัฒนาทักษะชีวิตในกิจกรรมแนะแนวชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยโครงการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉลวย ปานเมือง, ไกรเดช ไกรสกุล และปรีชา สามัคคี. (2557). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวที่เน้นสื่อประสมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 19 จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารนาครบุตริปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 6(2), หน้า 14-26. ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, (5)(1): 5-20.
- ชูลีพร ดัดงาม. (2554). การศึกษาความสามารถใช้ทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถมศึกษาปีการศึกษา 2554. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม.
- พระเสกสรร ปณฺญาวชิโร (ใจกล้า), โยตะ ชัยวรมนกุล และธวัช หอมทวนลม. (2566). การประยุกต์ใช้หลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชน กรณีศึกษา: โรงเรียนคลองบางพรหม กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, 6(2), หน้า 179-191.
- รุ่งทิพา โพธิ์ไธ้. (2552). “ผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6”. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, (32)(3): 65-71.
- ศศิมา เชียงแสน และคณะ. (2561). การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบสืบเสาะร่วมกับการเรียนรู้แบบไตรสิกขาที่ส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง การแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, (10)(28), 101-111.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการการเรียนรู้การสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). การออกแบบกิจกรรมแนะแนวที่เน้นการพัฒนาทักษะสำหรับผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อานนท์ ศรีชาติ. (2560). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทิววิวัฒนา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

